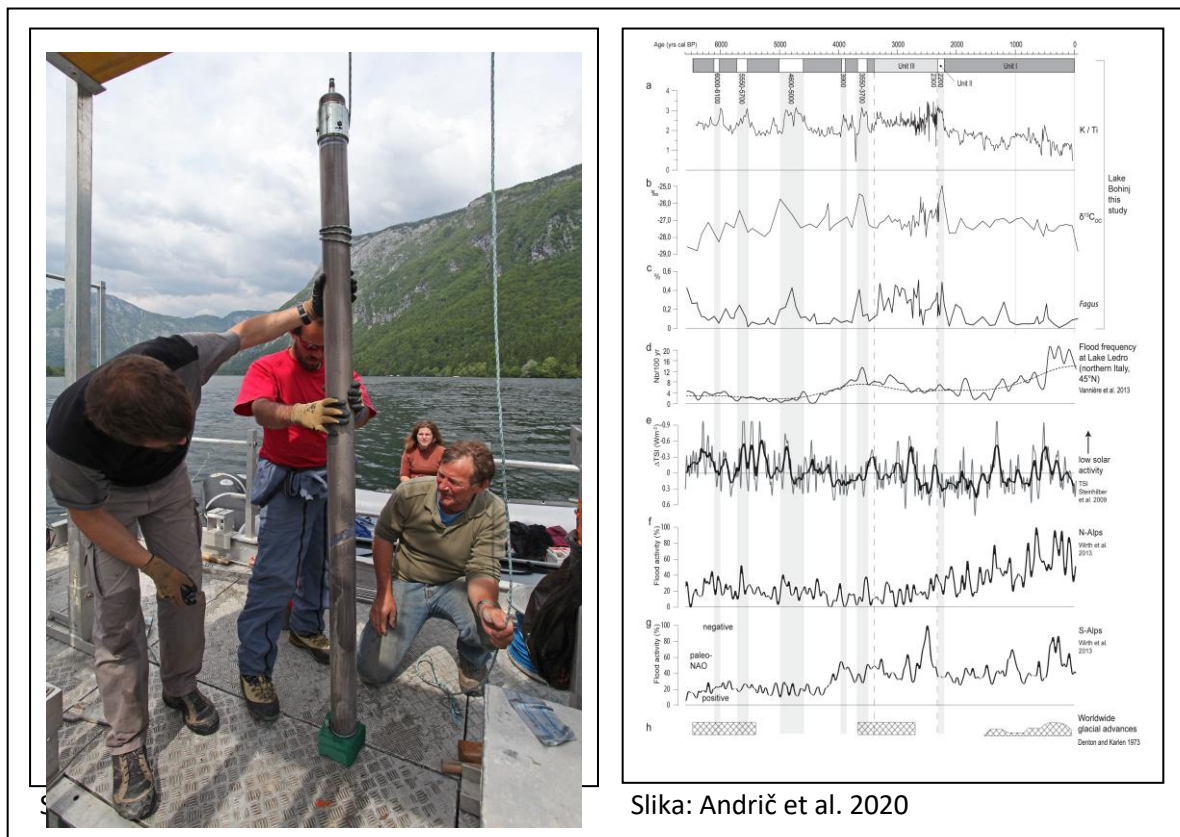


6600 let klimatskega in človeškega vpliva na okolico Bohinjskega jezera (Julijske Alpe, Slovenija)

6600 years of human and climate impacts on lake-catchment and vegetation in the Julian Alps (Lake Bohinj, Slovenia)



Človeški vpliv na naravo je danes izjemno velik. Celo tako velik, da na Zemlji le še redko najdemo neokrnjena okolja. Kdaj in do kakšne mere pa se je začel ta "uničujoč" pohod človeka? Odgovor na to vprašanje je mednarodna ekipa raziskovalcev (NTF UL, ZRC- SAZU, IJS, CNRS, LSCE) iskala globoko na dnu Bohinjskega jezera, v sedimentih arhivih, ki že več kot 10 000 let beležijo naravne in antropogene okoljske spremembe.

Na podlagi širokega spektra interdisciplinarnih raziskav okoljskih proksijev (geokemija, sedimentologija, izotopi, palinologija, arheologija) smo rekonstruirali evolucijo širše okolice Bohinja v zadnjih 6600 let. Najbolj šokantno odkritje ni to, da je vpliv človeka (poljedelstvo, paša, rudarjenje) že od bronate dobe naprej izjemno velik, marveč da je celo pred več kot 3000 leti, **katastrofalen**. Človek že od svojega prihoda naprej vpliva tako na rastlinstvo in živalstvo, kot tudi na erozijo, razvoj tal in hidrologijo jezera ter s tem popolnoma spreminja Bohinjsko krajino.

Pa še to, včasih voda v Bohinjsko jezero ni tekla samo iz smeri Savice (tako kot danes), ampak tudi iz druge smeri; iz Stare Fužine. Ta fenomen pripisujemo klimatskim spremembam in bolj vlažni klimi.

Delo je edinstveno v celotnem Mediteranskem prostoru, saj s pričujočimi raziskavami **prvič** odstiramo pogled na več kot 6000 let staro krhko ravnotežje med naravnimi in človeškimi vplivi, ki pogojujejo nastanek in obstoj današnje krajine. Članek je bil objavljen v reviji A" in sodi med izjemne dosežke.

Andrič M., Sabatier P., Rapuc W., Ogrinc N., Dolenc M., Arnaud F., Grafenstein U., Šmuc A. 6600 years of human and climate impacts on lake-catchment and vegetation in the Julian Alps (Lake Bohinj, Slovenia). *Quat. Sci. Rev.*, 227 (2020), 1-18.

Naravoslovnotehniška fakulteta

Nosilci:

vodilni avtor;	prof.dr. Andrej Šmuc, UL NTF,	andrej.smuc@geo.ntf.uni-lj.si
prvi avtor;	dr. Maja Andrič, ZRC SAZU,	maja.andric@zrc.sazu.si
soavtor;	izr.prof.dr. Matej Dolenc, UL NTF,	matej.dolenc@geo.ntf.uni-lj.si